

EL

EL

EL

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 10.5.2010
COM(2010)219 τελικό

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**Έκτη έκθεση της Επιτροπής σχετικά με τη λειτουργία του συστήματος ελέγχου των
παραδοσιακών ιδίων πόρων (2006-2009)
(άρθρο 18, παράγραφος 5 του κανονισμού [ΕΚ, Ευρατόμ] αριθ. 1150/2000 του
Συμβουλίου της 22^{ης} Μαΐου 2000)**

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Έκτη έκθεση της Επιτροπής σχετικά με τη λειτουργία του συστήματος ελέγχου των παραδοσιακών ιδίων πόρων (2006-2009)
(άρθρο 18, παράγραφος 5 του κανονισμού [ΕΚ, Ευρατόμ] αριθ. 1150/2000 του Συμβουλίου της 22^{ας} Μαΐου 2000)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σχετικά με τη λειτουργία του συστήματος ελέγχου των παραδοσιακών ιδίων πόρων (στο εξής ΠΠ) συντάσσεται, σε τακτά χρονικά διαστήματα, έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο¹.

Τα κανονιστικά κείμενα στα οποία στηρίζεται ο έλεγχος του συστήματος των ΠΠ είναι η απόφαση 2007/436/ΕΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου της 7^{ης} Ιουνίου 2007², ο κανονισμός αριθ. 1150/2000 του Συμβουλίου της 22^{ας} Μαΐου 2000³ και ο κανονισμός αριθ. 1026/1999 του Συμβουλίου της 10^{ης} Μαΐου 1999⁴.

Η παρούσα έκθεση αποτελεί την έκτη έκθεση επί του θέματος. Παρουσιάζει και αναλύει τη λειτουργία του συστήματος ελέγχου των ΠΠ κατά την περίοδο που καλύπτει τα έτη **2006 έως 2009**, λαμβανομένου υπόψη ότι το έτος 2006 καλύφθηκε μόνο εν μέρει από την προηγούμενη έκθεση που εκδόθηκε το 2007⁵. Εξετάζει τους ελέγχους που διεξήγαγε η Επιτροπή κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, αξιολογεί τις σχετικές δράσεις και συνάγει συμπεράσματα⁶. Η έκθεση αναφέρει επίσης τα μέτρα, κυρίως δημοσιονομικά, ένδικης προστασίας και κανονιστικά που λήφθηκαν συνεπεία των ελέγχων.

Το παράρτημα 1 της παρούσας έκθεσης περιγράφει τους στόχους των ελέγχων και τον τρόπο λειτουργίας του συστήματος ελέγχου στο κοινοτικό επίπεδο.

Παραδοσιακοί ίδιοι πόροι: οι τελωνειακοί δασμοί και οι γεωργικές εισφορές που απαιτούνται κατά την εισαγωγή προϊόντων από τρίτες χώρες καθώς και οι εισφορές ζάχαρης. Κατά τη διάρκεια της περιόδου 2006-2009, το ποσό που αποδόθηκε αντιπροσωπεύει πάνω από 63 δισεκατ. ευρώ.

¹ Άρθρο 18 παράγραφος 5 του κανονισμού αριθ. 1150/2000.

² ΕΕ L 163 της 23.6.2007, σ. 17

³ ΕΕ L 130 της 31.5.2000 σ. 1-9, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό αριθ. 105/2009 του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιανουαρίου 2009 (ΕΕ L 36 της 05.02.2009, σ.1).

⁴ ΕΕ L 126 της 20.5.1999, σ. 1.

⁵ COM (06) 874 της 9.1.2007 (5^η έκθεση σχετικά με τα έτη 2003 έως 2005).

⁶ Η έκθεση αφορά τους ελέγχους που πραγματοποιούνται από τα κοινοτικά όργανα (Επιτροπή και Ελεγκτικό Συνέδριο). Δεν καλύπτει τους ελέγχους που πραγματοποιούνται από τα κράτη μέλη τα αποτελέσματα των οποίων αναφέρονται στην ετήσια έκθεση που καταρτίζεται βάσει του άρθρου 325 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2006-2009

Οι επιτόπιοι έλεγχοι που ασκεί η Επιτροπή βασίζονται σε διεξοδική μεθοδολογία, στόχος της οποίας είναι ο έλεγχος της συμμόρφωσης των διαδικασιών σε σχέση με τα κοινοτικά πρότυπα. Οι έλεγχοι αυτοί εντάσσονται στο πλαίσιο ετησίου προγράμματος το οποίο, με βάση την ανάλυση των κινδύνων, περιλαμβάνει διάφορα είδη ελέγχων που πρέπει να διεξάγονται σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη. Η εκτέλεση και η διεξαγωγή των ελέγχων ακολουθούν διαδικασίες που είναι κοινές για όλους τους ελέγχους και περιλαμβάνουν ερωτηματολόγια τα οποία αποστέλλονται εκ των προτέρων στα κράτη μέλη, καταλόγους ελέγχου (check-lists) οι οποίοι χρησιμοποιούνται επί τόπου, ώστε να εξασφαλίζεται η συνοχή του ελέγχου και η σύνταξη έκθεσης μετά την περάτωση του εκάστοτε ελέγχου.

2.1. Κυριότερα αποτελέσματα της δραστηριότητας ελέγχου

Κατά την περίοδο 2006-2009, η Επιτροπή πραγματοποίησε **129 ελέγχους** βάσει του άρθρου 18 του κανονισμού αριθ. 1150/2000⁷. Ένδεκα από τους ελέγχους αυτούς διενεργήθηκαν σύμφωνα με τη μέθοδο Joint Audit Arrangement (κοινός μηχανισμός ελέγχου)⁸.

Διαπιστώθηκαν **436 ανωμαλίες**, εκ των οποίων 224 με δημοσιονομικό αντίκτυπο (51,4 %) και 110 με κανονιστικό αντίκτυπο (25,2 %). Η Επιτροπή έλαβε τα ενδεδειγμένα μέτρα όσον αφορά τις δημοσιονομικές συνέπειες των ανωμαλιών που παρατηρήθηκαν.

2.1.1. Έλεγχοι για τελωνειακά θέματα

Από το 2006 έως το 2008, η Επιτροπή άρχισε να διεξάγει ελέγχους για θέματα **κοινοτικής διαμετακόμισης** και διαμετακόμισης υπό την κάλυψη **δελτίων TIR**. Οι έλεγχοι αυτοί πραγματοποιήθηκαν σχεδόν σε όλα τα κράτη μέλη. Διαπιστώθηκαν πολλές ανωμαλίες, κυρίως σχετικά με την παρακολούθηση (συμπεριλαμβανομένης της δημοσιονομικής παρακολούθησης) δραστηριοτήτων διαμετακόμισης που δεν εκκαθαρίστηκαν εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών. Ζητήθηκε από τα κράτη μέλη να λάβουν τα απαιτούμενα μέτρα και αυτά ανέλαβαν την ευθύνη για τις δημοσιονομικές συνέπειες που απορρέουν από τις ανωμαλίες.

Εκτός αυτού, ασκήθηκαν έλεγχοι όσον αφορά το καθεστώς **τελειοποίησης προς επανεξαγωγή** και το καθεστώς **τελωνειακής αποταμίευσης**, στα κράτη μέλη στα οποία δεν είχαν διεξαχθεί οι έλεγχοι αυτοί πριν από το 2006. Οι έλεγχοι αυτοί έφεραν στο φως ορισμένες αδυναμίες όσον αφορά τη διαχείριση και τον έλεγχο αυτών των τελωνειακών καθεστώτων, ορισμένες εκ των οποίων είχαν δημοσιονομικές συνέπειες. Τα ενδιαφερόμενα κράτη

129 έλεγχοι μέσω των οποίων επισημάνθηκαν 436 ανωμαλίες.

Joint Audit Arrangements: κοινός μηχανισμός ελέγχου σύμφωνα με τον οποίο οι υπηρεσίες εσωτερικού ελέγχου ενός κράτους μέλους εκτελούν έλεγχο βάσει εγκεκριμένης από την Επιτροπή μεθόδου.

Κοινοτική διαμετακόμιση ή υπό την κάλυψη δελτίων TIR: διαδικασία που επιτρέπει την κυκλοφορία εμπορευμάτων από τρίτες χώρες που τελούν υπό αναστολή δασμών και φόρων μεταξύ δύο σημείων του κοινοτικού εδάφους ή μεταξύ διαφόρων χωρών που έχουν υπογράψει τη σύμβαση TIR (Διεθνείς Οδικές Μεταφορές).

Τελειοποίηση προς επανεξαγωγή: τελωνειακό καθεστώς που επιτρέπει την εισαγωγή προϊόντων από τρίτες χώρες υπό καθεστώς αναστολής εισαγωγικών δασμών με σκοπό την

⁷ Βλ. στο παράρτημα 2 την κατανομή των θεμάτων ελέγχου μεταξύ των κρατών μελών.

⁸ Οι έλεγχοι αυτοί πραγματοποιήθηκαν στις ακόλουθες χώρες: DK, NL και AT.

⁹ Βλ. στο παράρτημα 2 την κατανομή των θεμάτων ελέγχου μεταξύ κρατών μελών.

¹⁰ BE, BG, DK, AT, RO

μέλη πληροφόρησαν την Επιτροπή ότι έλαβαν τα απαιτούμενα μέτρα.

επανεξαγωγή τους κατόπιν μεταποίησης.

Το 2008, στο πλαίσιο ορισμένων ελέγχων των **απλουστευμένων διαδικασιών θέσης σε ελεύθερη κυκλοφορία**, αποκαλύφθηκαν σημαντικές αδυναμίες όσον αφορά τη διαχείριση και τον έλεγχο αυτών των διαδικασιών⁹. Η Επιτροπή ζήτησε από τα εν λόγω κράτη μέλη να αποκαταστήσουν γρήγορα τις ανωμαλίες που διαπιστώθηκαν.

Τελωνειακή αποταμίευση: τελωνειακό καθεστώς που επιτρέπει την αποθήκευση εμπορευμάτων από τρίτες χώρες που τελούν υπό αναστολή των εισαγωγικών δασμών.

Αντίθετα, οι έλεγχοι που ασκήθηκαν το 2008 για τις εισαγωγές **μπανανών** δεν επισήμαναν σοβαρές ανωμαλίες. Οι έλεγχοι αυτοί είχαν ως αντικείμενο να εξακριβώσουν ότι τα κράτη μέλη έχουν αποκαταστήσει τις πολυάριθμες ανωμαλίες που διαπιστώθηκαν το 2001 και ότι εφαρμόζουν ορθά τις νέες κοινοτικές διατάξεις στον τομέα αυτό. Διαπιστώθηκαν μόνο μερικές ανωμαλίες όσον αφορά την τήρηση των κανόνων σχετικά με το ζύγισμα των μπανανών.

Απλουστευμένες διαδικασίες: διαδικασίες που επιτρέπουν τη διασάφηση εμπορευμάτων χωρίς το σύνολο των απαιτούμενων περιγραφών ή εγγράφων ή/και χωρίς την υποχρεωτική παρουσίαση των εμπορευμάτων στο τελωνείο. Στη συνέχεια πρέπει να γίνεται η δέουσα τακτοποίηση.

Το 2009, ασκήθηκαν έλεγχοι σχετικά με τις **εθνικές στρατηγικές στον τομέα των τελωνειακών ελέγχων** σχεδόν σε όλα τα κράτη μέλη. Στόχος τους ήταν να εξασφαλίσουν ότι τα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει, όσον αφορά τους ΠΠΠ, στρατηγική λογιστικού ελέγχου που είναι σφαιρική, αποτελεσματική και αποδοτική, καθώς και δομές και διαδικασίες, που επιτρέπουν, με βάση την ανάλυση των κινδύνων, να προστατεύονται τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης με τη διεξαγωγή αποτελεσματικών τελωνειακών ελέγχων. Η Επιτροπή ζήτησε από αρκετά κράτη μέλη να αποκαταστήσουν τις αδυναμίες που διαπιστώθηκαν είτε αφορούσαν ελέγχους τη στιγμή του εκτελωνισμού είτε εκ των υστέρων ελέγχους, και να λάβουν τα απαιτούμενα μέτρα για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των τελωνειακών ελέγχων. Οι έλεγχοι αυτοί συνεχίζονται το 2010 σε πέντε κράτη μέλη¹⁰.

Το 2007 και το 2008, η Επιτροπή εξέτασε σε πέντε κράτη μέλη τον τρόπο με τον οποίον έδωσαν στην πράξη **συνέχεια σε ορισμένες παρατηρήσεις** της Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά τη διάρκεια προηγούμενων ελέγχων τους. Οι δράσεις αυτές δεν απαιτούν ιδιαίτερες παρατηρήσεις εκ μέρους της Επιτροπής.

2.1.2. Έλεγχοι για λογιστικά θέματα

Η **διαχείριση της χωριστής λογιστικής** είναι ένα θέμα που επανέρχεται συχνά στους ελέγχους που ασκεί η Επιτροπή στο σύνολο των κρατών μελών¹¹. Η χωριστή λογιστική είναι, στην πράξη, πλούσια πηγή πληροφοριών για τον τρόπο με τον οποίο οι διοικητικές υπηρεσίες φέρουν σε πέρας τα καθήκοντά τους όσον αφορά τη διαχείριση των ΠΠΠ (βεβαίωση δασμών, διαχείριση εγγυήσεων, παρακολούθηση της εισπραξής, ακυρώσεις, διαγραφές μη εισπραξιμων οφειλών). Οι έλεγχοι που ασκήθηκαν για το θέμα αυτό κατά την περίοδο 2006-2009 επιβεβαίωσαν ότι συνεχίζονται ορισμένα, ως επί το πλείστον, περιστασιακά λάθη παρά τις οδηγίες που παρείχε η

Η λογιστική καταχώριση των ΠΠΠ εξασφαλίζεται από τα κράτη μέλη με δύο τρόπους:
- με τη συνήθη **λογιστική** για τα εισπραχθέντα ή εγγυημένα ποσά (τα ποσά αυτά καταβάλλονται στον προϋπολογισμό της Ένωσης)
- με τη **χωριστή λογιστική** για τα μη εισπραχθέντα

¹¹ Κάθε αποστολή ελέγχου περιλαμβάνει το θέμα αυτό ως συμπληρωματικό του κυρίως θέματος το οποίο αφορά ο έλεγχος.

Επιτροπή τον Δεκέμβριο του 2007¹². Ωστόσο, σε ορισμένα κράτη μέλη διαπράττονται συστηματικά λάθη τα οποία έδωσαν αφορμή για την κίνηση διαδικασιών παράβασης. Τα κράτη μέλη ανέλαβαν την ευθύνη για τις δημοσιονομικές συνέπειες που απορρέουν από τις ανωμαλίες που διαπιστώθηκαν. Ωστόσο, η γενική κατάσταση βελτιώνεται σιγά σιγά χάρη στις πιέσεις που ασκούνται με τους ελέγχους της Επιτροπής αλλά και, χάρη στην εφαρμογή, στα περισσότερα κράτη μέλη, ηλεκτρονικών τελωνειακών ή/και λογιστικών εργαλείων, που καθιστούν δυνατή τη μείωση των κινδύνων λάθους. Οι έλεγχοι για το θέμα αυτό θα συνεχιστούν στο μέλλον.

ποσά και τα εγγυημένα ποσά που τελούν υπό αμφισβήτηση.

Σύστημα είσπραξης ΠΙΠ: το σύνολο των συστημάτων και διαδικασιών με τα οποία τα κράτη εξασφαλίζουν τη βεβαίωση, τη λογιστική καταχώριση, την είσπραξη και την απόδοση των ΠΙΠ.

Επίσης, διεξήχθησαν σφαιρικοί έλεγχοι σε αρκετά κράτη μέλη, μεταξύ των οποίων και στα μέλη που προσχώρησαν στην Ένωση το 2007, **με σκοπό την αξιολόγηση των συστημάτων που διαθέτουν για την είσπραξη των ΠΙΠ**. Τα αποτελέσματα αυτών των ελέγχων επέτρεψαν να εξεταστεί γενικότερα το γεγονός ότι τα συστήματα είσπραξης που έχουν θεσπιστεί είναι κατάλληλα, μολονότι αποκαλύφθηκαν ορισμένα διαρθρωτικά και περιστασιακά λάθη.

Οι μη εισπράξιμες οφειλές απαλείφονται από τη χωριστή λογιστική. Το σχετικό ποσό πρέπει να αποδοθεί στην Επιτροπή εκτός και αν η μη είσπραξη συνδέεται με περίπτωση ανωτέρας βίας ή αν ο μη εισπράξιμος χαρακτήρας της οφειλής δεν καταλογίζεται στο κράτος μέλος.

Παράλληλα, πραγματοποιήθηκαν πολλοί ειδικοί έλεγχοι όσον αφορά την αντιμετώπιση **μη εισπράξιμων οφειλών** από τα κράτη μέλη. Επισημάνθηκαν σοβαρές ανωμαλίες (ποσά για τα οποία η απαλλαγή από την υποχρέωση απόδοσης δεν ήταν δικαιολογημένη, ποσά μη κοινοποιηθέντα στην Επιτροπή, κ.λπ.), ορισμένες εκ των οποίων είχαν δημοσιονομικές συνέπειες.

2.2. Συνέχειες που δόθηκαν στους ελέγχους της Επιτροπής

2.2.1 Κανονιστικά μέτρα

Όταν από τους ελέγχους που διενεργούνται στα κράτη μέλη διαπιστώνονται περιπτώσεις μη προσαρμογής ή ελλείψεων στις εθνικές κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις, τα κράτη μέλη καλούνται να λάβουν τα αναγκαία μέτρα νομοθετικού ή κανονιστικού χαρακτήρα, προκειμένου να συμμορφωθούν με τις κοινοτικές απαιτήσεις. Οι διορθώσεις αυτές αποτελούν άμεση και διόλου αμελητέα συνέπεια της δραστηριότητας ελέγχου της Επιτροπής. Επιπλέον, οι ανωμαλίες που επισημαίνονται αποτελούν ουσιαστική πηγή πληροφοριών για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη κατά την εφαρμογή της τελωνειακής νομοθεσίας και τον αντίκτυπό τους όσον αφορά τους ΠΙΠ.

2.2.2 Μέτρα ένδικης προστασίας

Ορισμένες διατάξεις των κανονιστικών ρυθμίσεων συνιστούν πηγή διαφορών μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής. Σε τέτοια περίπτωση, η Επιτροπή δεν έχει άλλη επιλογή από το να κινήσει **διαδικασία παράβασης** (άρθρο 258 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης). Στις 31.12.2009, υπήρχαν δέκα ανοικτές υποθέσεις σε διάφορα στάδια της διαδικασίας (προειδοποίηση, αιτιολογημένη γνώμη, προσφυγή

¹² Έγγραφο ΣΕΠΠ/2007-12/agenda-04

στο Δικαστήριο) για έξι κράτη μέλη.

Κατά την περίοδο 2006-2009, το Δικαστήριο εξέδωσε διάφορες σημαντικές αποφάσεις σε διαδικασίες παράβασης που είχε κινήσει η Επιτροπή. Τα εν λόγω κράτη μέλη ανέλαβαν, κατά περίπτωση, την ευθύνη για τις δημοσιονομικές συνέπειες. Για ορισμένες από αυτές τις αποφάσεις, οι δημοσιονομικές συνέπειες εξακολουθούν να βρίσκονται ακόμη σε στάδιο αξιολόγησης ή τακτοποίησης.

Το 2006, σε απόφαση της 23ης Φεβρουαρίου¹³, το Δικαστήριο επιβεβαίωσε τη θέση της Επιτροπής όσον αφορά τις προθεσμίες εντός των οποίων πρέπει να καταλογίζονται οι δασμοί, όταν τα κράτη μέλη προβαίνουν σε εκ των υστέρων ελέγχους. Το Δικαστήριο επισήμανε επίσης ότι, σε καμία περίπτωση, ο καταλογισμός δεν εμποδίζει την άσκηση των δικαιωμάτων υπεράσπισης του οφειλέτη.

Στις 5 Οκτωβρίου 2006, το Δικαστήριο επιβεβαίωσε τη θέση της Επιτροπής και έκρινε ότι αδικώς ορισμένα κράτη μέλη αρνούνταν να καταβάλουν στον κοινοτικό προϋπολογισμό ορισμένες κατηγορίες ποσών, όπως εν μέρει εισπραχθέντα ποσά ΠΠΠ στο πλαίσιο συμφωνίας καταβολής σε δόσεις¹⁴ και εγγυημένα και μη αμφισβητούμενα ποσά στο πλαίσιο μη εκκαθαρισθεισών δραστηριοτήτων διαμετακόμισης που πραγματοποιήθηκαν υπό μορφή κοινοτικής διαμετακόμισης¹⁵ ή υπό την κάλυψη δελτίων TIR¹⁶. Την ίδια ημέρα, το Δικαστήριο απέρριψε προσφυγή κατά των Κάτω Χωρών για λόγο συνδεόμενο με το βάρος της απόδειξης, αναγνωρίζοντας, ωστόσο, ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να κοινοποιούν παραβάσεις ή παρατυπίες αφ' ης στιγμής λάβουν γνώση αυτών και συνεπώς, κατά περίπτωση, πριν την παρέλευση των προθεσμιών εκκαθάρισης¹⁷. Εκτός αυτού, το Δικαστήριο αναγνώρισε την υποχρέωση των κρατών μελών να φυλάσσουν τα δικαιολογητικά που αφορούν τη βεβαίωση των οφειλών επί χρονικό διάστημα που επιτρέπει την πραγματοποίηση διορθώσεων, καθώς και τον έλεγχό τους¹⁸.

Στις 18 Οκτωβρίου 2007, το Δικαστήριο επιβεβαίωσε ότι η μη τήρηση υποχρέωσης επιβαλλόμενης από κοινοτικό κανόνα συνιστά παράλειψη, έστω και αν η παράλειψη αυτή δεν έχει προκαλέσει αρνητικές συνέπειες εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης¹⁹.

Στις 22 Ιανουαρίου 2009, το Δικαστήριο επιβεβαίωσε τη θέση της Επιτροπής όσον αφορά την εφαρμογή των κανόνων βεβαίωσης και απόδοσης των ΠΠΠ σε περίπτωση παρατυπιών που διαπιστώθηκαν κατά τη διάρκεια

Καταλογισμός: εγγραφή του ποσού των δασμών στα τελωνειακά λογιστικά αρχεία.

Εκ των υστέρων έλεγχοι: τελωνειακοί έλεγχοι που πραγματοποιούνται μετά τον εκτελωνισμό των εμπορευμάτων.

Μη εκκαθαρισθείσα διαμετακόμιση: διαμετακόμιση για την οποία δεν έχει αποδειχθεί η άφιξη των εμπορευμάτων στον προορισμό τους. Στην περίπτωση αυτή, οι δασμοί και οι φόροι πρέπει να καταλογίζονται και να εισπράττονται.

Δελτία ATA: δελτία που επιτρέπουν την προσωρινή εισαγωγή και διαμετακόμιση εμπορευμάτων από τρίτες χώρες που τελούν υπό αναστολή δασμών και φόρων μεταξύ διαφόρων χωρών που έχουν υπογράψει τη σύμβαση ATA

¹³ Υπόθεση C-546/03.

¹⁴ Υπόθεση C-378/03.

¹⁵ Υπόθεση C-275/04.

¹⁶ Υπόθεση C-105/02 και υπόθεση C-377/03.

¹⁷ Υπόθεση C-312/04.

¹⁸ Υπόθεση C-275/04.

¹⁹ Υπόθεση C-19/05

δραστηριοτήτων προσωρινής εισαγωγής υπό την κάλυψη δελτίων ΑΤΑ²⁰. Επίσης, το Δικαστήριο επιβεβαίωσε ότι η δραστηριότητα του είδους αυτού πρέπει να θεωρείται εγγυημένη κατά την έννοια της νομοθεσίας για τους ΠΠΠ.

(σύμβαση για την προσωρινή εισαγωγή εμπορευμάτων).

Στις 19 Μαρτίου 2009, το Δικαστήριο στήριξε τη θέση της Επιτροπής όσον αφορά τις προθεσμίες καταλογισμού των τελωνειακών οφειλών που απορρέουν από τη μη εκκαθάριση δραστηριοτήτων διαμετακόμισης. Ωστόσο, αντίθετα από την Επιτροπή, το Δικαστήριο έκρινε ότι, όταν τα εμπορεύματα έχουν φθάσει καλά στον προορισμό τους εντός των προθεσμιών και έχει καθυστερήσει μόνο η εκκαθάριση, δεν γεννάται κανένα χρέος και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν να επιβληθούν τόκοι υπερημερίας²¹.

Τέλος, στις 15 Δεκεμβρίου 2009, το Δικαστήριο επιβεβαίωσε ότι τα κράτη μέλη δεν μπορούν να αρνηθούν την απόδοση στον προϋπολογισμό ως ΠΠΠ των δασμών που αφορούν την εισαγωγή πολεμικού υλικού και εμπορευμάτων διττής χρήσης²². Οι ελλείψεις αφορούν την περίοδο πριν από την 1^η Ιανουαρίου 2003, δεδομένου ότι ο κανονισμός αριθ. 150/2003 της 21^{ης} Ιανουαρίου 2003²³, προβλέπει, από την ημερομηνία αυτή, την αναστολή αυτών των δασμών υπό ορισμένους όρους. Έτσι, το Δικαστήριο απέρριψε το επιχείρημα των εν λόγω κρατών που στηριζόταν στο άρθρο 296 της συνθήκης ΕΚ²⁴ (κανένα κράτος μέλος δεν υποχρεούται να παρέχει πληροφορίες, τη διάδοση των οποίων θεωρεί αντίθετη προς ουσιώδη συμφέροντα ασφαλείας του). Οι δημοσιονομικές συνέπειες βρίσκονται στο στάδιο της αξιολόγησης στον βαθμό που, μέχρι τώρα, αυτά τα κράτη μέλη είχαν πάντα αρνηθεί να υποβάλουν τις απαιτούμενες λογιστικές πληροφορίες για την αξιολόγηση αυτή.

2.2.3 Δημοσιονομικά μέτρα

Κατά την περίοδο 2006-2009, μετά από τις παρατηρήσεις που διατύπωσε η Επιτροπή στις εκθέσεις των ελέγχων που διενήργησε, μετά από τους ελέγχους του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή μετά από άλλες δραστηριότητες ελέγχου της Επιτροπής, καταβλήθηκαν στην Επιτροπή καθαρά συμπληρωματικά ποσά ύψους άνω των **130 εκατ. ευρώ**²⁵.

²⁰ Υπόθεση C-150/07

²¹ Υπόθεση C-275/07

²² Υποθέσεις C-284/05, C-294/05, C-372/05, C-387/05, C-239/06, C-409/05 και C-461/05

²³ ΕΕ L 25 της 30.01.2003, σ. 1.

²⁴ Άρθρο 346 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

²⁵ Τα αριθμητικά αυτά στοιχεία δεν καλύπτουν τα ποσά που ζητήθηκαν από τα κράτη μέλη, τα οποία όμως δεν έχουν ακόμη αποδοθεί.

Επίσης, επιβλήθηκαν τόκοι υπερημερίας για καθυστερημένη απόδοση ΠΠΠ. Το συνολικό ποσό των εν λόγω τόκων, που καταβλήθηκε από τα κράτη μέλη, ανέρχεται περίπου σε **107 εκατ. ευρώ**²⁶.

2.3. Μέτρα της Επιτροπής για τη βελτίωση της είσπραξης ΠΠΠ

Παράλληλα με τους επιτόπιους ελέγχους που διενεργούνται στα κράτη μέλη, η Επιτροπή διαθέτει και άλλα μέσα εποπτείας της είσπραξης των ΠΠΠ. Η κατάλληλη χρησιμοποίηση των μέσων αυτών βελτιώνει αποτελεσματικά την είσπραξη αυτών των πόρων.

2.3.1 Εξέταση μη εισπράξιμων οφειλών που έχουν διαγραφεί.

Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την απόδοση των ΠΠΠ, εκτός από τις περιπτώσεις που έχει αποδειχθεί ότι είναι αδύνατον να εισπράξουν τα οφειλόμενα για λόγους ανωτέρας βίας ή για λόγους πέραν της ευθύνης τους (άρθρο 17 παράγραφος 2 του κανονισμού 1150/2000).

Σύμφωνα με τη νομοθεσία, μόνο η Επιτροπή μπορεί να απαλλάξει ένα κράτος μέλος από την απόδοση μη εισπράξιμου ποσού που υπερβαίνει τα 50 000 ευρώ. Όσον αφορά ποσά χαμηλότερα από αυτό το κατώτατο όριο, τα κράτη μέλη αποφασίζουν μόνα τους (με την επιφύλαξη των επιτόπιων ελέγχων που διενεργεί η Επιτροπή) αν πληρούνται οι όροι απαλλαγής τους.

Η εξέταση των αιτήσεων από την Επιτροπή αποτέλεσε έργο πολύ σημαντικό και αυξανόμενης σημασίας. Πράγματι, με την έγκριση του κανονισμού αριθ. 2028/2004 της 16^{ης} Νοεμβρίου, προσδιορίστηκε η έννοια των *οριστικά μη εισπράξιμων ποσών* και καθορίστηκαν οι ειδικοί όροι, ώστε να καταστεί δυνατό ορισμένα ποσά να χαρακτηριστούν μη εισπράξιμα. Αυτοί οι νέοι όροι έδωσαν τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να «καθαρίσουν» τις χωριστές λογιστικές τους αποσύροντας αρκετά ποσά που χαρακτηρίστηκαν μη εισπράξιμα. Για τον σκοπό αυτό, προβλέφθηκε μεταβατική περίοδος, η οποία περατώθηκε στις 30 Σεπτεμβρίου 2009.

Η Επιτροπή αντιμετώπισε, συνεπώς, σαφή αύξηση του αριθμού των αιτήσεων, ιδιαίτερα το 2008 και το 2009, και κατάφερε να ανταποκριθεί στην πρόκληση αυτή. Έτσι, για την περίοδο 2006-2009, κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή 1017 φάκελοι (589 εκ των οποίων μόνο για το 2008) ακαθάριστου ποσού ύψους περίπου **394 εκατ. ευρώ**²⁷. Όσον αφορά τις αιτήσεις που εξέτασε η Επιτροπή κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου (παλαιές και νεώτερες υποθέσεις), χορηγήθηκαν 497 απαλλαγές, οι οποίες αντιπροσωπεύουν ποσό ύψους περίπου **152 εκατ. ευρώ**. Από την άλλη πλευρά, η Επιτροπή απέρριψε 168 απαλλαγές, **οι οποίες αντιστοιχούν σε**

Αίτηση απαλλαγής από την υποχρέωση απόδοσης μη εισπράξιμων και διαγραφισών οφειλών: διαδικασία που επιτρέπει στην Επιτροπή να επαληθεύσει αν ο μη εισπράξιμος χαρακτήρας της οφειλής οφείλεται ή όχι στο κράτος μέλος. Αν η αίτηση απορριφθεί, το ποσό πρέπει να καταβληθεί στην Επιτροπή.

Η εξέταση από την Επιτροπή υποθέσεων που έχουν κοινοποιηθεί αποβλέπει στην αξιολόγηση των προσπαθειών που καταβάλλουν τα κράτη μέλη για την εκτέλεση της είσπραξης. Αυτό αποτελεί κίνητρο για τα κράτη μέλη προκειμένου να ολοκληρώνουν τις δραστηριότητές τους με τον δέοντα τρόπο.

²⁶ Τα αριθμητικά αυτά στοιχεία **δεν είναι πλήρη**, κυρίως για το έτος 2009, δεδομένου ότι δεν μπορεί να γίνει ολοκληρωμένη αξιολόγηση των δημοσιονομικών συνεπειών παρά μόνο μετά τη συγκέντρωση των απαιτούμενων λογιστικών πληροφοριών από τα κράτη μέλη.

²⁷ Για την περίοδο 2003-2005, η Επιτροπή είχε λάβει 176 φακέλους που αφορούσαν περίπου 39 εκατ. ευρώ.

(ακαθάριστο) ποσό ύψους άνω των 62 εκατ. ευρώ το οποίο πρέπει τώρα να αποδοθεί. Η Επιτροπή αναγκάστηκε να ζητήσει συμπληρωματικές πληροφορίες από τα κράτη μέλη για περίπου το 50% των φακέλων που εξετάστηκαν. Στις 31 Δεκεμβρίου 2009, 165 αιτήσεις ανερχόμενες περίπου σε **57 εκατ. ευρώ** ήταν ακόμη σε στάδιο επεξεργασίας.

Επίσης, μια νέα βάση δεδομένων, καλούμενη WOMIS (σύστημα διαχείρισης διαγραφών και πληροφοριών), έγινε λειτουργική από την 1^η Ιανουαρίου 2010. Πρόκειται για ένα πολύγλωσσο εργαλείο που έχει ως στόχο να διευκολύνει τη διαβίβαση αιτήσεων απαλλαγής, με τη βοήθεια ενός λογισμικού επικοινωνίας και βάσης δεδομένων με βάση τον παγκόσμιο ιστό, το οποίο προορίζεται αποκλειστικά και μόνο για εξουσιοδοτημένους χρήστες στα κράτη μέλη και την Επιτροπή. Αυτή η βάση δεδομένων θα διευκολύνει τη διαχείριση των αιτήσεων των κρατών μελών βελτιώνοντας την ασφάλειά τους και θα καταστήσει δυνατή την παραγωγή αριθμητικών δεδομένων και χρήσιμων πληροφοριών σχετικά με τη συνέχεια που δίδεται σ' αυτές τις αιτήσεις.

2.3.2 Αντιμετώπιση λαθών βεβαίωσης που συνεπάγονται απώλειες ΠΙΠ.

Το Δικαστήριο, στην απόφαση που εξέδωσε στις 15 Νοεμβρίου 2005²⁸, επιβεβαίωσε τη θέση της Επιτροπής και αναγνώρισε ρητά ότι η υποχρέωση των κρατών μελών να βεβαιώνουν απαίτηση των Κοινοτήτων σχετικά με τους ΠΙΠ (και στη συνέχεια να αποδίδουν το σχετικό ποσό στον προϋπολογισμό της Ένωσης) γεννάται αφ' ης στιγμής πληρούνται οι όροι που προβλέπει η τελωνειακή νομοθεσία. Συνεπώς, δεν είναι απαραίτητο να έχει όντως γίνει η βεβαίωση. Η απαλλαγή από την απόδοση είναι δυνατή μόνο όταν το ποσό δεν είναι εισπράξιμο λόγω ανωτέρας βίας ή για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται το κράτος μέλος. Κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη πρέπει να αναλαμβάνουν την ευθύνη για τις οικονομικές συνέπειες των λαθών τους.

Με βάση την παρούσα νομολογία, κατά την περίοδο 2006-2009, η Επιτροπή έδωσε συνέχεια στα διοικητικά λάθη που διέπραξαν τα κράτη μέλη εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (επιτόπιοι έλεγχοι, κοινοποίηση των εθνικών αποφάσεων επιστροφής ή διαγραφής δασμών λόγω διοικητικού λάθους, κ.λπ.). Χάρη στις δραστηριότητες αυτές, η Επιτροπή μπόρεσε να ζητήσει από τα κράτη μέλη να αποδώσουν (ακαθάριστο) ποσό ύψους άνω των **85 εκατ. ευρώ** κατά την περίοδο 2006-2009.

2.3.3. Βάση δεδομένων OWNRES

Σύμφωνα με τον κανονισμό αριθ. 1150/2000, τα κράτη μέλη πρέπει να διαβιβάζουν στην Επιτροπή πληροφορίες σχετικά με τις περιπτώσεις απάτης και παρατυπίας, όταν τα ποσά των δασμών υπερβαίνουν τα 10.000 ευρώ. Οι πληροφορίες αυτές κοινοποιούνται μέσω της βάσης δεδομένων **OWNRES**.

Η βάση αυτή παρέχει στην Επιτροπή τις απαιτούμενες πληροφορίες για την

***Βάση OWNRES:** βάση δεδομένων τροφοδοτούμενη από τα κράτη μέλη, η οποία περιλαμβάνει όλες τις περιπτώσεις απάτης και παρατυπίας που διαπιστώνουν τα εν λόγω κράτη μέλη και αφορούν ποσά άνω των 10 000*

²⁸ Υπόθεση C-392/02.

παρακολούθηση της είσπραξης πόρων και την προετοιμασία των επιτόπιων ελέγχων της. Τα δεδομένα που κοινοποιούνται χρησιμοποιούνται, επίσης, για διάφορες εξετάσεις τις οποίες διεξάγει η Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF). ευρώ.

2.4. Δράσεις παρακολούθησης που αφορούσαν προσχωρούντα κράτη

Εν όψει της προετοιμασίας για την προσχώρηση της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας, το 2006, η Επιτροπή πραγματοποίησε επισκέψεις παρακολούθησης, ειδικά σε σχέση με τους ΠΠΠ. Αυτές οι επισκέψεις παρακολούθησης, καθώς και οι ασκήσεις λογιστικής προσομοίωσης που πραγματοποιήθηκαν πριν από την προσχώρηση, έδωσαν στην Επιτροπή τη διαβεβαίωση ότι οι χώρες αυτές έχουν τη διοικητική ικανότητα να εφαρμόσουν το κοινοτικό κεκτημένο στον τομέα των ΠΠΠ.

Όσον αφορά την Κροατία, τέθηκε σε εφαρμογή πρόγραμμα παρακολούθησης από το 2008 για την προετοιμασία της προσχώρησής της με τους καλύτερους δυνατούς όρους. Το πρόγραμμα αυτό συνεχίζεται το 2010.

3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ

Οι ανωμαλίες που διαπιστώθηκαν όσον αφορά τη λειτουργία του συστήματος ελέγχου των ΠΠΠ κατά τη διάρκεια της περιόδου 2006-2009 επιβεβαιώνουν, όπως και προηγουμένως, τα οφέλη που μπορεί να αποκομίσει η Επιτροπή από τους ελέγχους που πραγματοποιεί. Τα παραδοσιακά εργαλεία που χρησιμοποιεί η Επιτροπή για να δώσει συνέχεια στους ελέγχους της είναι η διόρθωση από τα κράτη μέλη των μη συμβατών εθνικών διαδικασιών, η λογιστική τακτοποίηση φακέλων, οι διορθώσεις των περιστασιακών ανωμαλιών που παρατηρούνται, η επεξήγηση των κοινοτικών κειμένων και η συντονισμένη βελτίωση της κοινοτικής νομοθεσίας σε περίπτωση συνεχιζόμενων δυσλειτουργιών.

Οι δημοσιονομικές επιπτώσεις αποτελούν τις ορατές επιπτώσεις των επιτόπιων ελέγχων, αλλά αυτός δεν είναι ο μοναδικός λόγος για τη διεξαγωγή τους. Πράγματι, οι διάφοροι αυτοί έλεγχοι αποσκοπούν κυρίως να εξασφαλίσουν την ορθή χρηματοδότηση του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού όσον αφορά τους ΠΠΠ. Επίσης, χάρη στο σύνολο των πληροφοριών που συλλέγονται από τα κράτη μέλη, μπορούν να βοηθήσουν να βελτιωθεί η συμμόρφωση προς τους κοινοτικούς κανόνες και μάλιστα να επηρεάσουν τη διαδικασία βελτίωσης της νομοθεσίας, έτσι ώστε να προστατεύονται καλύτερα τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα αποτελέσματα που αφορούν τα έτη 2006 έως 2009 επιβεβαιώνουν ότι οι έλεγχοι που διεξάγονται από την Επιτροπή είναι αναγκαίοι. Η ανάγκη αυτή υπογραμμίστηκε ιδιαίτερα στο

επίπεδο βελτίωσης της τήρησης των κοινοτικών διατάξεων σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, αλλά και στο δημοσιονομικό επίπεδο (το καθαρό ποσό που αποδόθηκε ανήλθε συνολικά σε περίπου **237 εκατ. ευρώ**). Αυτή η δραστηριότητα ελέγχου δίνει επίσης τη δυνατότητα να εξασφαλίζεται ίση μεταχείριση μεταξύ των κρατών μελών τόσο στο επίπεδο της εφαρμογής των τελωνειακών και λογιστικών κανόνων όσο και στο επίπεδο της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επομένως, στο μέλλον, η Επιτροπή σκοπεύει:

- να διατηρήσει τον ρόλο της όσον αφορά τους επιτόπιους ελέγχους, βελτιώνοντας συνεχώς τις τεχνικές ελέγχου (εργαλεία ελέγχου κ.λπ.),
- να ενισχύσει την εποπτεία των δραστηριοτήτων είσπραξης στα κράτη μέλη,
- να συνεχίσει τη δραστηριότητα παρακολούθησης των προσχωρουσών χωρών, έτσι ώστε να διασφαλιστεί αποδεκτός βαθμός αξιοπιστίας ότι τα συστήματα είσπραξης ΠΠΠ των χωρών αυτών θα ανταποκρίνονται στις κοινοτικές απαιτήσεις, το αργότερο κατά την προσχώρησή τους.

–